

Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling

2092-17

Bezoekadres: Galvanistraat 15
3029 AD ROTTERDAM
Postadres: Postbus 6575
3002 AN ROTTERDAM

Website: www.rotterdam.nl
Contactpersoon: R. Krijnen
Afdeling: DCMR
Telefoon: (010) 246 8051
Fax: (010) 2468 283
E-mail: info@dcmr.nl

Witteveen + Bos
T.a.v. de heer L.F.C. Steens
Postbus 3465
4800 DL BREDA

Uw kenmerk: UT615-24/14-002.781
Ons kenmerk: 21793345

Bijlage(n): 2

Betreft: M.e.r.-beoordelingsbesluit
Windpark Slufterdam

Datum: - 2 JULI 2014

Geachte heer Steens,

Op 6 februari 2014 hebben wij uw brief met kenmerk UT615-24/14-002.781 ontvangen, waarin u, namens Nuon Wind Development BV en Eneco Wind BV, ons college verzoekt te beoordelen of een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld voor het upgraden en uitbreiden van het windpark Slufterdam op de Maasvlakte in Rotterdam. Ten behoeve van deze m.e.r.-beoordeling heeft u als bijlage de aanmeldingsnotitie met als kenmerk UT615-24/14.002.688 (incl. diverse bijlagen) over de voorgenomen activiteit meegezonden.

1. Beschrijving van de voorgenomen activiteit

Uit de aanmeldingsnotitie blijkt dat Nuon en Eneco voornemens zijn om de twee bestaande windturbineparken die zij exploiteren op de Slufterdam op de Maasvlakte in Rotterdam op te waarderen en uit te breiden met nieuwe windturbines op het zuidelijke deel van de Slufterdam en in oostelijke richting. In het voortraject richting de vergunningaanvragen is op basis van onderzoek naar de haalbaarheid en inpasbaarheid van verschillende opstellingsvarianten gekozen voor het vervangen van de bestaande 17 turbines (opgesteld vermogen van 25,5 MW) door 14 grotere turbines met een vermogen van ca. 3-4 MW per turbine (totaal nieuw opgesteld vermogen tussen 42 en 56 MW). Van deze nieuwe turbines worden er drie geplaatst aan de zuidzijde van de Slufter en één aan de oostzijde van de Slufter.

2. M.e.r.-beoordelingsplicht en bevoegd gezag

De voorgenomen activiteit valt onder de categorie D22.2 van het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.). Categorie D22.2 betreft de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windpark met een gezamenlijk vermogen van 15 MW of meer, of 10 windturbines of meer. Voor de aanvraag van een vergunning is daarmee dit m.e.r.-beoordelingsbesluit noodzakelijk.

Voor het realiseren van de voorgenomen activiteit is een vergunning nodig op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In dit kader zijn wij bevoegd gezag en voeren wij deze m.e.r.-beoordeling uit. Aangezien voor deze activiteit naast een vergunning in het kader van de Wabo tevens een vergunning op grond van de Waterwet nodig is, hebben wij het bevoegd gezag Waterwet (Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid) gevraagd te beoordelen of een MER noodzakelijk is voor deze activiteit.

3. Externe adviezen

Gemeente Westvoorne

Het projectgebied van de voorgenomen activiteit is deels gelegen op het grondgebied van de gemeente Westvoorne. Daarom heeft Westvoorne in de Wabo-procedure adviesrecht en is deze gemeente vooruitlopend daarop op 12 februari 2014 ook in de gelegenheid gesteld te adviseren over de m.e.r.-beoordelingsplicht. De gemeente Westvoorne heeft vervolgens, gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke gevoeligheid van het onderwerp windenergie binnen de gemeente, verzocht om een onafhankelijk advies over de m.e.r.-beoordeling in te winnen bij de Commissie voor de milieueffectrapportage en aangedrongen op het organiseren van een informatiebijeenkomst over het project voor de start van de Wabo-procedure. Aan het verzoek om de Commissie voor de m.e.r. te betrekken is gehoor gegeven, hierna wordt ingegaan op het door de Commissie uitgebrachte advies. De gevraagde informatiebijeenkomst heeft op 24 april 2014 plaatsgevonden in Oostvoorne. Tijdens die bijeenkomst zijn geen specifieke vragen naar voren gekomen die van invloed zijn op dit m.e.r.-beoordelingsbesluit.

Commissie voor de m.e.r.

Naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Westvoorne is door beide bevoegde gezagen aan de Commissie voor de m.e.r. verzocht om te adviseren over de m.e.r.-beoordeling. De Commissie heeft in haar advies getoetst of de conclusie dat de voorgenomen activiteit niet tot belangrijke negatieve milieugevolgen kan leiden, terecht is, gelet op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de mogelijke gevolgen. Op basis daarvan is zij van oordeel dat voldoende informatie aanwezig is om te kunnen concluderen dat geen MER hoeft te worden opgesteld. Het volledige advies van de Commissie met de toelichting op haar standpunt is als bijlage bij dit besluit gevoegd (rapportnr. 2892-14, d.d. 13 mei 2014).

4. Beoordeling van de m.e.r.-plicht

In de aanmeldingsnotitie is aan de hand van kenmerken van de voorgenomen activiteit en de omgeving een onderbouwde inschatting van de milieugevolgen beschreven. Daarbij is aandacht besteed aan alle relevante milieuthema's.

Als uitgangspunt voor m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten geldt dat alleen een milieueffectrapport (MER) gemaakt hoeft te worden, indien het bevoegde gezag van oordeel is dat dit noodzakelijk is vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de activiteit voor het milieu kan hebben.

Wij hebben de door u overgelegde informatie getoetst aan de Wet milieubeheer (Wm), met name aan artikel 7.17 van die wet. De voorgenomen activiteit hebben wij beoordeeld op grond van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

4.1 Kenmerken van de activiteit

Zoals aangegeven in paragraaf 1 betreft de voorgenomen activiteit het vervangen van de huidige 17 windturbines (25,5 MW) op de Slufterdam door 14 grotere turbines met een totaal opgesteld vermogen tussen de 42 en 56 MW. De beoogde opstelling in de nieuwe situatie is weergegeven in afbeelding 1.2 van de aanmeldingsnotitie. De definitieve turbinekeuze is nog niet gemaakt, maar voor het onderzoek is uitgegaan van een minimum- en maximumvariant binnen de beoogde turbineklasse, waarbij steeds met zekerheid het worst case scenario voor het betreffende aspect is beoordeeld. Voor de betreffende turbineklasse gaat het om windturbines met een masthoogte van 75-100 meter en een rotordiameter van 100-113 meter, waarmee de tiphoogte tussen de 140 en 156 meter zal liggen.

De voorgenomen activiteit past binnen het landelijke en regionale beleid voor het opwekken van duurzame energie, waarin het realiseren van wind op land een essentiële rol speelt. Afhankelijk van diverse factoren zoals de definitieve turbinekeuze en het windaanbod verwachten de initiatiefnemers een opbrengst van 160.000 MWh geproduceerde stroom per jaar (vergelijkbaar

met het stroomverbruik van ca. 47.000 huishoudens) in de toekomstige situatie, ten opzichte van een gemiddelde jaarlijkse productie van 75.000 MWh per jaar (vergelijkbaar met het stroomverbruik van ca. 22.000 huishoudens) in de huidige situatie. Op basis van de gemiddelde vermeden CO₂-uitstoot per opgewekte kWh windenergie in Nederland zou dit bijdragen aan een extra vermeden CO₂-uitstoot van 49 ton per jaar.

4.2 Plaats van de activiteit

Plan- en studiegebied

In de voorgenomen activiteit worden de windturbines geplaatst op en nabij de dijk die het baggerdepot 'De Slufter' (oppervlakte van ca. 250 ha) omringd, gelegen op het industrieterrein Maasvlakte 1 en direct grenzend aan het nieuwe industrieterrein Maasvlakte 2. De dijk zelf is geen waterkering maar fungeert als dam ten behoeve van het slibdepot. Ten oosten van de Slufter bevinden zich een afvalverwerkingsbedrijf en stortplaats. Verder bevinden zich aan de oostkant kleirijpingsvelden en de zogenaamde 'Vogelvallei'. Voor dit gebied zijn plannen voor de ontwikkeling van een parkeerplaats voor vrachtwagens incl. bijbehorende voorzieningen ('Maasvlakte Plaza'). Aan de noordkant liggen onder andere een spoorweg(emplacement) en een reservering voor een ondergrondse buisleidingenstrook. Ten westen van het plangebied ligt een deel van de onlangs gerealiseerde Maasvlakte 2, waarvan het deel direct aansluitend aan de Slufter in het bestemmingsplan is gereserveerd voor distributiebedrijven en chemische industrie. Dit gebied ligt nu nog braak. Aansluitend op dit gebied bevinden zich de waterkering van de 2^e Maasvlakte en een intensief recreatiestrand.

Het plangebied zelf ligt niet in een Natura 2000-gebied of in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar grenst wel direct aan het Natura 200-gebied 'Voordelta' (ten zuiden en ten westen) en aan de EHS (ten zuiden). In de directe omgeving van het plangebied liggen verder de Natura 2000-gebieden 'Voornes Duin' en 'Duinen Goeree & Kwade Hoek' en op grotere afstand 'Haringvliet' en 'Grevelingen', waarvan bepaalde beschermde vogelsoorten gezien hun actieradius met regelmaat binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit kunnen komen. Ten zuiden van de Slufter bevinden zich de Slikken van Voorne, die tijdens eb een belangrijk voedselgebied vormen voor vogels, en de zandbank Hinderplaat, die een belangrijke functie heeft als rust- en opgroeigebied voor zeehonden.

Ten zuidwesten van het plangebied ligt ook het stiltegebied 'Voornse Duinen'. De afstand tussen de grens van dit stiltegebied en de dichtstbij gelegen windturbine is ongeveer 2,5 km. In dit stiltegebied liggen ook de meest nabij gelegen woningen, op een afstand van ca. 3,5 km van de dichtstbij gelegen windturbines. Het betreft de adressen Duinen 9 (Oostvoorne), Windgatseweg 18 en Kreekpad 14 (beiden Rockanje).

Locatiekeuze

De locatiekeuze voor de voorgenomen wijziging en uitbreiding van het bestaande windpark past in zowel Rijksbeleid als provinciaal en gemeentelijk beleid. In het Rijksbeleid (Structuurvisie Wind op Land) en het provinciaal beleid (Structuurvisie Provincie Zuid-Holland) is het havengebied van Rotterdam, waaronder de Tweede Maasvlakte, aangewezen als concentratiegebied voor grootschalige windenergie. Door de provincie is de Slufterdam aangewezen als plaatsingslocatie voor windenergie en als zodanig onderdeel van de doelstelling in het Convenant Realisatie Windenergie in de Rotterdamse Haven (2009) waarin door belanghebbende partijen (o.a. provincie, gemeente Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam) als doel is afgesproken om voor 2020 tot minimaal een verdubbeling van door wind opgewekte energie naar 300 MW te komen. Verder is de beoogde turbine aan de oostzijde van de Slufter onderdeel van de potentiële locatie 'Noorzeeboulevard' die is benoemd in het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam (2012), waarin o.a. alle gemeenten in de stadsregio, de provincie en het Havenbedrijf Rotterdam zich hebben gecommitteerd aan de ontwikkeling van minimaal 100 MW windenergie voor 2020. Voor de locatie 'Noorzeeboulevard' worden in het convenant van de stadsregio 5 turbines met een opgesteld vermogen van 15 MW genoemd. Daarom is in het kader van de voorgenomen activiteit ook onderzoek gedaan naar verdere uitbreiding van het windpark Slufterdam in oostelijke richting, maar op basis van uitvoerig ecologisch onderzoek is

door de aanvragers (Eneco/Nuon) geconcludeerd dat hier slechts ruimte is voor de ontwikkeling van maximaal één turbine, zoals voorzien in de voorgenomen activiteit.

4.3 Kenmerken van het potentieel effect

In de aanmeldingsnotitie en de bijlagen worden de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteit voor alle relevante milieuthema's voldoende beschreven. Op de mogelijke effecten van de belangrijkste thema's die een rol hebben gespeeld in dit besluit wordt hieronder nader ingegaan.

Natuur

Zoals aangegeven bevinden zich in de nabijheid van de voorgenomen activiteit verschillende Natura 2000-gebieden die zijn beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Voor de beoordeling van de effecten op de gebieden Voordelta, Voornes Duin, Duinen Goeree & Kwade Hoek, Haringvliet en Grevelingen is onderzoek uitgevoerd dat kan worden beschouwd als oriëntatiefase in het kader van de Natuurbeschermingswet (Bureau Waardenburg, rapport nr. 12-179, 5 juli 2013). Uit dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en de meeste aangewezen soorten zijn uitgesloten. Voor een beperkt aantal van de aangewezen soorten zijn mogelijk effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van die soorten te verwachten, maar die effecten zullen nooit significant zijn aangezien het gaat om tijdelijke en hooguit zeer beperkte (verwaarloosbare) effecten. Op basis van dit uitgevoerde onderzoek heeft de Omgevingsdienst Haaglanden op 21 februari 2014 namens de Provincie Zuid-Holland een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 verleend voor de voorgenomen activiteit.

Naast de hiervoor beschreven gebiedsbescherming is er ook sprake van soortenbescherming in het kader van de Flora- en Faunawet. In dat kader is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke verstoring van de voorgenomen activiteit op voorkomende soorten, zowel tijdens de aanlegfase als de gebruiksfase (Bureau Waardenburg, rapport nrs. 13-175 en 13-118, beiden d.d. 17 december 2013).

Voor de aanlegfase is geconcludeerd dat verstoring van de rugstreeppad, de zandhagedis en broedvogels niet kan worden uitgesloten. Daarom zullen door Nuon en Eneco in de uitvoeringsplannen de volgende mitigerende maatregelen worden opgenomen, namelijk:

- voor aanvang van de werkzaamheden wordt beoordeeld of de rugstreeppad en zandhagedis aanwezig zijn nabij de werkplaats en zo ja, dan worden ze weggevangen en verplaatst naar een nabij gelegen geschikt leefgebied;
- voor het broedseizoen van de broedvogels worden de werkterreinen ongeschikt gemaakt voor het maken van nesten.

Voor de gebruiksfase wordt op basis van het onderzoek geconcludeerd dat sterfte onder vleermuizen en vogels niet kan worden uitgesloten. De sterfte van vleermuizen wordt echter als onvoorzienbaar en daarmee als incidenteel beoordeeld. Voor vogels geldt dat voor 120 soorten additionele sterfte van meer dan één exemplaar op jaarbasis niet valt uit te sluiten. Deze sterfte is voorzienbaar, maar bedraagt voor alle betreffende soorten met zekerheid minder dan 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de populaties. Deze sterfte mag daarom als een kleine hoeveelheid worden gezien en zal met zekerheid geen gevolgen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten. De Commissie voor de m.e.r. heeft in het kader van haar advisering nog aanvullende vragen gesteld met betrekking tot de effecten voor de visdief, waarvan in het onderzoek is aangegeven dat de extra sterfte overeenkomt met 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte regionale populatie. Op basis van aanvullende informatie is door de Commissie geconstateerd dat het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers ook het 1%-criterium voor de regionale populatie niet zal overschrijden, omdat is uitgegaan van een stapeling van worst case aannames die zich in de praktijk waarschijnlijk niet voor zal doen. Op basis van de beschreven effecten op aanwezige soorten zijn wij van mening dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat de voorgenomen activiteit vergunbaar is in het kader van de Flora- en faunawet en dat er geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Externe veiligheid

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid zijn voor de voorgenomen activiteit risico-

berekeningen uitgevoerd conform het Handboek Risicozonering Windturbines (3^e geactualiseerde versie, mei 2013). Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse kan worden geconcludeerd dat zich geen kwetsbare objecten binnen de PR 10⁻⁶ contour van de windturbines bevinden en geen beperkt kwetsbare objecten binnen de PR10⁻⁵ contour. Daarmee wordt voldaan aan de toetsingscriteria uit het Activiteitenbesluit. Het toegevoegde risico aan objecten binnen de risicoafstanden van de windturbines (namelijk de gereserveerde buisleidingenstrook, gebruik van wegen voor vervoer van gevaarlijke stoffen, de aanwezigheid van tankwagens met gevaarlijke stoffen op het beoogde parkeerterrein Maasvlakte Plaza en het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor en het emplacement) voldoet aan de geaccepteerde normen. De enige uitzondering hierop is de mogelijke situatie dat op het toekomstige parkeerterrein Maasvlakte Plaza een tankwagen met gevaarlijke stoffen binnen de tiphoogte staat. In dat geval is de toename van de faalfrequentie meer dan 10% van de autonome faalfrequentie. Bij de inrichting van het toekomstige parkeerterrein zal daarom rekening moeten worden gehouden met de risicocontouren van de windturbines, waarbij het invloedsgebied van de tiphoogte wordt gehanteerd als gebied waarbinnen geen tankwagens met gevaarlijke stoffen mogen worden geparkeerd. Wanneer tankwagens buiten de tiphoogte staan wordt wel voldaan aan de normen.

Behalve voornoemde objecten die als gevolg van de voorgenomen activiteit een verhoogd risico kunnen lopen liggen in de nabijheid nog een tweetal (beperkt) kwetsbare objecten, namelijk het intensieve recreatiestrand en het bezoekerscentrum van de Slufter. Beide objecten liggen zoals aangegeven buiten de PR 10⁻⁶ contour voor beperkt kwetsbare objecten en voldoen aan de norm voor het plaatsgebonden risico. Voor het strand is vanwege de grote bezoekersaantallen op enkele dagen per jaar ook het groepsrisico van belang. Uit faalkansberekeningen voor de windturbines is gebleken dat het strand voldoet aan de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Dit betekent dat in de omgevingsvergunning kan worden volstaan met een 'lichte' verantwoording m.b.t. het groepsrisico ten aanzien van hulpverlening en zelfredzaamheid.

Geluid en slagschaduw

Uit het uitgevoerde akoestische onderzoek blijkt dat ruimschoots kan worden voldaan aan de normstelling voor geluid uit het Activiteitenbesluit. De geluidniveaus vanwege de windturbines zijn ondergeschikt aan het geluid van de industrie en het rail- en wegverkeer op de Maasvlakte. Gezien de hoogte van de berekende geluidniveaus ter plaatse van de dichtstbij gelegen woningen valt ook anderszins geen geluidhinder te verwachten.

Met betrekking tot slagschaduw is onderzoek gedaan naar de effecten van de voorgenomen opstelling. Binnen het effectgebied zijn geen gevoelige objecten aanwezig, waardoor voldaan wordt aan het toetsingskader uit het Activiteitenbesluit.

Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied is momenteel al grotendeels in gebruik als windmolenpark en ligt aan de rand van de Maasvlakte. Vanuit zuidelijke richting gezien passen de windturbines in dit grootschalige door de mens gecreëerde industriële landschap. Vanuit de meest nabijgelegen woningen in de aangrenzende gemeente Westvoorne zal geen zicht zijn op het windpark.

Voor het plangebied geldt op basis van de Archeologische Waardenkaart van Rotterdam een redelijke tot hoge archeologische verwachting. Maar uit advisering van Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) blijkt dat benodigde graafwerkzaamheden geen archeologisch belangrijke waarden zullen verstoren aangezien de Slufterdam een recente ophoging betreft. De benodigde heipalen raken wel niveaus met een archeologische verwachting, maar door BOOR wordt de kans klein geacht dat archeologische waarden in die mate zullen worden verstoord dat eventueel toekomstig onderzoek op de planlocatie niet meer mogelijk is.

5. Besluit

Gelet op de bovenstaande onder 4.1 tot en met 4.3 genoemde overwegingen komen wij tot de conclusie dat er in dit geval geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, zoals genoemd in artikel 7.17 van de Wm. In verband hiermee hebben wij besloten dat geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden opgesteld. Ook het bevoegd gezag Waterwet is tot dit oordeel gekomen en heeft besloten dat geen MER behoeft te worden opgesteld. Dat besluit

treft u als bijlage bij ons besluit aan (brief Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid met kenmerk RWS-2014/28293, d.d. 23 juni 2014). Ons besluit is daarmee het gezamenlijke besluit zoals omschreven in artikel 7.17 lid 2 van de Wm.

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 7.17 lid 4 en 5 van de Wm zullen wij het besluit publiceren. De tekst van de publicatie zullen wij u doen toekomen.

6. Bezwaar en beroep

Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht is deze beoordeling een voorbereidingsbesluit, waarop geen bezwaar of beroep mogelijk is, tenzij aangetoond kan worden dat dit besluit belanghebbende rechtstreeks treft. U bent belanghebbende en kan bezwaar en beroep tegen ons besluit aantekenen. Derden kunnen bij de ontwerpbesluiten in het kader van de Wabo en de Waterwet wel bezwaar maken tegen de m.e.r.-beoordeling.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam,

Voor dezen,

mw. M. Schotman
Bureauhoofd Vergunningen Rotterdam

Kopie verzonden aan:

- Nuon Wind Development BV, t.a.v. dhr. J. de Gooijer, Postbus 41920, 1009 DC Amsterdam
- Eneco Wind BV, t.a.v. dhr. C. van den Hoven, Postbus 19020, 3001 BA Rotterdam
- Gemeente Rotterdam, t.a.v. mw. C. Wieles, Postbus 6575, 3002 AN Rotterdam
- Gemeente Westvoorne, t.a.v. dhr. L. Dorst, Postbus 550, 3235 ZH Rockanje
- Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid, t.a.v. dhr. E.J. van den Berg, Postbus 556, 3000 AN Rotterdam
- Commissie voor de milieueffectrapportage, t.a.v. mw. A. Wagenmakers, Postbus 2345, 3500 GH Utrecht

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Retouradres Postbus 556 3000 AN Rotterdam

DCMR Milieudienst Rijnmond
T.a.v. de heer R. Krijnen
Postbus 843
3100 AV SCHIEDAM

**Rijkswaterstaat
West-Nederland Zuid**

Boompjes 200
3011 XD Rotterdam
Postbus 556
3000 AN Rotterdam
T 088 797 15 00
F 010 402 70 81
E vergunningen.wn2@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

ing. E.J. van den Berg MSc
Adviseur

T 06 15 88 14 48
E evertjan.vanden.berg@rws.nl

Ons kenmerk
RWS-2014/28293

Uw kenmerk

Bijlage(n)

23 JUNI 2014

Datum

Onderwerp Beoordeling aanmeldingsnotitie windpark Slufterdam

Geachte heer Krijnen,

Op 6 februari 2014 heeft Witteveen en Bos namens Nuon Wind Development B.V. en Eneco Wind B.V. een m.e.r.-beoordelingsnotitie bij u ingediend. De aanmeldingsnotitie is mede ingediend in het kader van de te verlenen watervergunning voor een windpark van 14 windturbines.

Rijkswaterstaat heeft zich op basis van de geleverde informatie een voldoende beeld kunnen vormen van de milieueffecten van het project. Ik ben van oordeel dat er voldoende inzicht is geleverd in de gevolgen voor de stabiliteit van de Slufterdam tijdens de aanleg en beheerfase van het windpark. Het opstellen van een milieueffectrapport acht ik dan ook niet noodzakelijk.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met de heer E.J. van den Berg, telefonisch bereikbaar onder het nummer 06 15 88 14 48.

Hoogachtend,
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
afdelingshoofd Vergunningen
Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

mw. ir. A.H. Bos-Massop

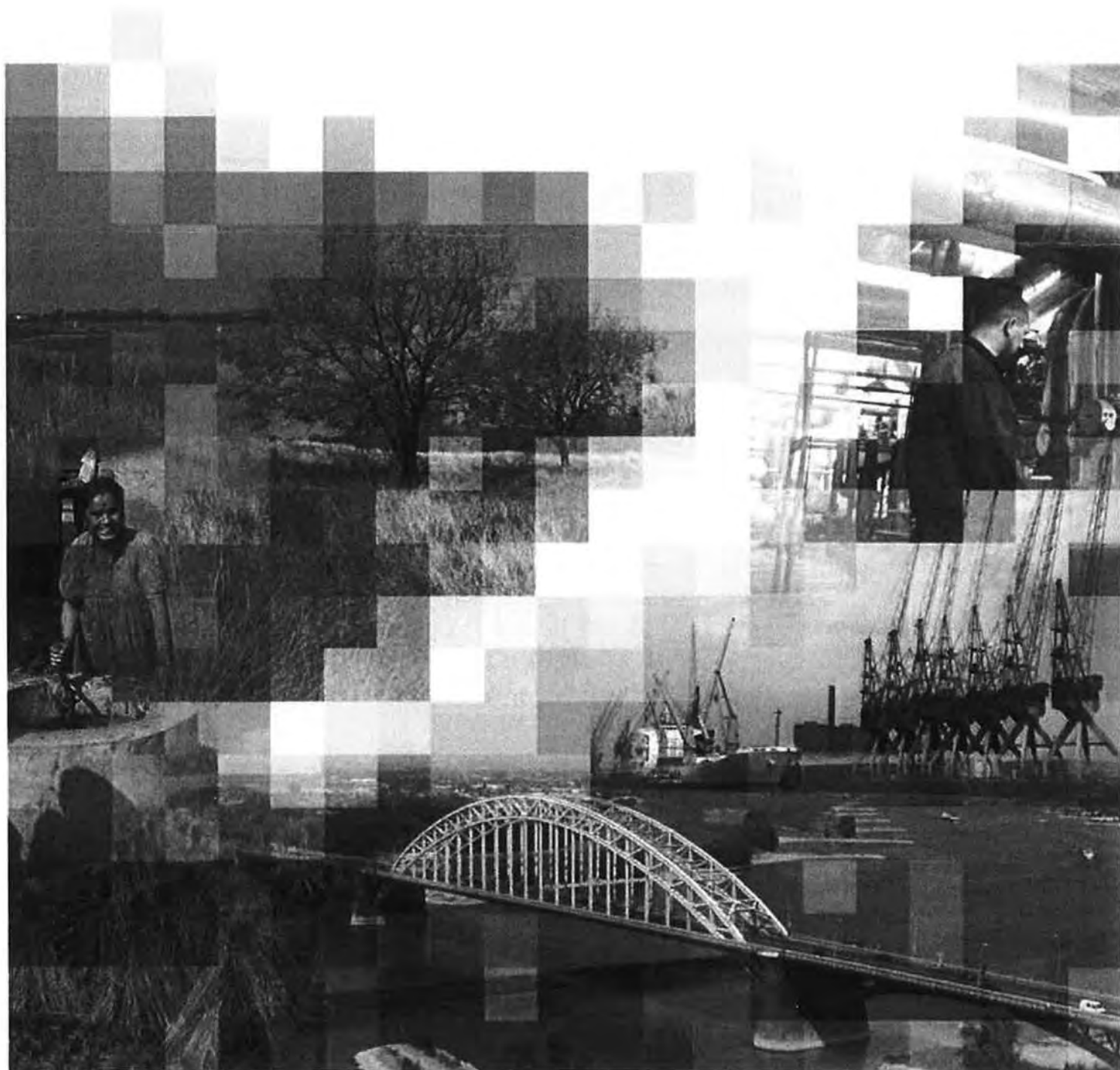

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Slufterdam

Advies voor de m.e.r.-beoordeling

13 mei 2014 / rapportnummer 2892-14

1. Beoordeling Aanmeldingsnotitie Windpark Slufter

Nuon en Eneco exploiteren ieder een windturbinepark (in totaal zeventien windturbines) op de Slufterdam op de Maasvlakte. De wens bestaat om de beide windturbineparken op te waarderen en uit te breiden. Daartoe zijn vele vergunningen nodig, onder meer een omgevingsvergunning voor de afwijking van het bestemmingsplan en voor het oprichten en in werking hebben van een inrichting, en een Waterwetvergunning.

In het kader van de vergunningverlening moet het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordeling uitvoeren. Dit betekent dat het bevoegd gezag moet beslissen of in verband met belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van het project een milieueffectrapport (MER) gemaakt moet worden. Ten behoeve van deze beslissing is door Nuon en Eneco de 'Aanmeldingsnotitie Windturbinepark Slufter' (hierna: de aanmeldingsnotitie) opgesteld. DCMR heeft namens de gemeente Rotterdam de Commissie voor de m.e.r. verzocht een 'second opinion' te geven op de aanmeldingsnotitie.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') zich uit of er voldoende informatie is om te concluderen dat geen MER opgesteld hoeft te worden.

De Commissie heeft getoetst of de conclusie dat het voornemen niet tot belangrijke negatieve milieugevolgen kan leiden, terecht is, gelet op:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de mogelijke gevolgen.

De Commissie is van oordeel dat er veel en voldoende gedetailleerd onderzoek is gedaan en dat de aanmeldingsnotitie goed onderbouwd is ten aanzien van natuur, geluid, externe veiligheid, slagschaduw, bodem, landschap en stabiliteit van de dijk. Uit visualisatie blijkt duidelijk dat er vanuit de meest nabij gelegen woningen van de aangrenzende gemeente geen zicht is op de slufterlocatie. Vanuit zuidelijke richting gezien, staan de windturbines in een grootschalig, windrijk en door de mens gecreëerd havenlandschap en passen ze logisch in het achterliggende industriegebied.

Op basis van de toegezonden stukken en toelichting oordeelt de Commissie dat voldoende informatie aanwezig is om te kunnen concluderen dat geen MER hoeft te worden opgesteld.

In het volgende hoofdstuk licht de Commissie haar standpunt nader toe.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Toelichting op het standpunt

2.1 Visdief

In het rapport "Beoordeling effecten opschaling Windpark Slufter op beschermde soorten is uitgebreid ingegaan op de gevolgen van het voornemen voor vogels en vleermuizen. Daarbij is terecht getoetst aan het 1%-criterium van natuurlijke sterfte². In het rapport is beschreven dat de extra sterfte bij de visdief overeenkomt met 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de populatie in de Delta (pag. 32), en dus schommelt rond dit criterium.

Op 8 mei heeft de Commissie een nadere schriftelijke toelichting vanuit de zijde van de initiatiefnemer ontvangen. Daarin is onder andere aangegeven dat het berekende aantal slachtoffers ruim onder het 1%-mortaliteitscriterium van de landelijke populatie ligt, maar overeenkomt met het 1%-mortaliteitscriterium voor de regionale Deltapopulatie. Daarmee wordt een 'strenger' beoordelingskader gehanteerd dan gebruikelijk (toetsing aan de landelijke populatie).

Op grond van de aanmeldingsnotitie en de nadere schriftelijke toelichting meent de Commissie dat het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers het 1%-mortaliteitscriterium ook voor de regionale deltapopulatie, niet zal overschrijden. Zoals ook in de schriftelijke reactie aangegeven is de berekening uitgegaan van een stapeling van worst case aannames³, die zich in de praktijk waarschijnlijk niet zal voordoen.

Gelet op de (onvermijdelijke) onzekerheid in de effectbepaling geeft de Commissie in overweging om in één of meer broedseizoenen slachtofferonderzoek met betrekking tot alle broedvogels uit te voeren en indien nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

² Ook in jurisprudentie wordt het gebruik van een 1%-criterium voor additionele sterfte geaccepteerd. Indien <1% additionele sterfte optreedt, dan mag er vanuit worden gegaan dat er geen schadelijke gevolgen voor de populatie optreden. Bij >1% additionele sterfte is dat niet uit te sluiten, tenzij alsnog kan worden aangetoond dat er geen gevolgen voor de populatie optreden.

³ Het betreft de volgende aannames:

- het aanbod visdieven is constant hoog,
- alle visdieven vliegen door het windpark,
- er is alleen gerekend met volwassen vogels ('broedkapitaal').

Door de lichte toename van de deltapopulatie wordt ook bij een hoog overlevingscijfer (bijv. 0,89, van der jeugd *et al.* 2014. Geïntegreerde monitoring van vogels in het Nederlandse Waddengebied. Rapport Vogeltrekstation, Wageningen) het 1%-mortaliteitscriterium niet overschreden.

2.2 Geluid

De Commissie merkt volledigheidshalve op dat in de aanmeldingsnotitie (blz. 21–23) de grootheden uit Bijlage VIII (geluid- en slagschaduwonderzoek) niet correct zijn overgenomen (Lden moet bijvoorbeeld worden uitgedrukt in dB in plaats van in dB(A)). Bovendien levert de 47 dB-contour (afbeelding 3.2 op blz. 22) geen relevante informatie voor de natuurtoets, aangezien deze contour geldt voor woningen en Lden niet geschikt is voor deze toets⁴. De conclusie van Bureau Waardenburg dat vogels niet worden verstoord door windturbines wordt echter niet getrokken op basis van deze contour – zoals het lijkt – maar op basis van een afstandscriterium⁵ en kan dus worden gehandhaafd.

-
- ⁴ Voor de natuurtoets wordt meestal de etmaalgemiddelde waarde Leq, 24h gehanteerd in plaats van de Lden-waarde waarin voor de dag, avond en nacht verschillende straffactoren worden toegepast en de beperkte bedrijfsduur van de windturbines is verdisconteerd.
- ⁵ Zie blz. 78–79 Bijlage I bij de Aanmeldingsnotitie 'Beoordeling effecten opschaling en uitbreiding Windpark Slufter, Oriëntatiefase Natuurbeschermingswet 1998' d.d. 5 juli 2013, Bureau Waardenburg bv

BIJLAGE 1: Projectgegevens m.e.r. beoordeling

Initiatiefnemer: Eneco Wind B.V., Nuon Wind Development B.V.

Bevoegd gezag: DCMR Milieudienst Rijnmond (coördinerend)

Besluit: omgevingsvergunning, waterwetvergunning

Categorie Besluit m.e.r.:

D22.2

Activiteit:

De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark.

Procedurele gegevens:

Verzoek om advies over de m.e.r. beoordeling ('second opinion') bij de Commissie m.e.r.: 19 maart 2014

Advies over de m.e.r. beoordeling uitgebracht: 13 mei 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. ir. W.H.A.M. Keijsers

dhr. ing. R.L. Vogel

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dhr. mr. drs. G.A.J.M. Hoevenaars (secretaris)

mw. mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

Werkwijze Commissie bij advies m.e.r. beoordeling:

Bij een m.e.r.-beoordeling staat de vraag centraal of het voornemen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Als dit het geval is, moet een milieueffectrapport (MER) gemaakt worden. Bij de beoordeling of er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu dienen de selectiecriteria uit bijlage III van de Europese M.e.r.-richtlijn gehanteerd te worden. Om zich goed op de hoogte te kunnen stellen van de situatie, heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina Commissie m.e.r..

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- M.e.r. - beoordeling, aanmeldingsnotitie Windturbinepark Slufter, Witteveen+Bos, 5 februari 2014
- Beoordeling effecten opschaling en uitbreiding Windpark Slufter, Oriëntatiefase Natuurbeschermingswet 1998, Bureau Waardenburg bv, 5 juli 2013

- Beoordeling effecten opschaling Windpark Slufter op beschermde soorten, Onderzoek effecten gebruiksfase in het kader van artikel 9 van de Flora- en faunawet, Bureau Waardenburg bv 17 december 2013
- Effecten op beschermde soorten in de aanlegfase van Windpark Slufter, gemeente Rotterdam, Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet, Bureau Waardenburg bv, 17 december 2013
- Externe veiligheid en risicozonering Windpark Slufterdam, Witteveen en Bos, 5 februari 2014
- Oriënterend advies betreffende Windpark Slufterdam Maasvlakte, Fugro GeoServices BV, 6 augustus 2012
- Radarverstoringsonderzoek TNO
- Geluid en slagschaduwonderzoek
- Reactie concept advies cieMER, Bureau Waardenburg bv, 8 mei 2014